

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนเทศบาลสังกัดจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามผู้บริหารและครูผู้สอน และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ด้านการจัดทำหลักสูตร และการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และครูผู้สอน ในโรงเรียนเทศบาลสังกัดจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 264 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน และการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t - test

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 และเพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2

วุฒิการศึกษาสูงสุด มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าสูงสุด จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 รองลงมา ได้แก่ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 ส่วนผู้จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 73.0 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 23 คน

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี)

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 3.59$) และด้านการสอนหลักสูตร ($\bar{X} = 3.75$)

ผลการศึกษากิจการปฏิบัติในแต่ละข้อตามรายด้านมีดังนี้

2.1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรโดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.1.2 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.1.3 ด้านการกำหนดจุดประสงค์ มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.1.4 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.1.5 ด้านการกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.2 ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อ พบว่า

2.2.1 ด้านการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.2.2 ด้านการจัดครูเข้าสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.2.3 ด้านการจัดตารางสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.2.4 ด้านการจัดงบประมาณ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยรวม ส่วนรายข้อ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณในการซื้อเครื่องดนตรีเพื่อใช้เป็นสื่อในกระบวนการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.2.5 ด้านการจัดอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในเรื่องสถานศึกษา มีการควบคุมดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพดี สุตรได้อย่างเหมาะสม ส่วนเรื่องสถานศึกษามีอาคารสถานที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.2.6 ด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในเรื่อง สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องสถานศึกษามีวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.2.7 ด้านการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.2.8 ด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.3 ด้านการสอนหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม พบว่า

2.3.1 การวางแผนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งโดยรวมและรายข้อ

2.3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.3.3 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.3.4 ด้านการจัดสอนซ่อมเสริม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

2.3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐาน

3.1 สมมุติฐานข้อที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายข้อ ทั้ง 3 ด้าน กล่าวคือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการสอนหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.2 สมมุติฐานข้อที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน มีความแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยการบริหารหลักสูตรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนโดยรวมและรายด้านการจัดทำหลักสูตรและด้านการสอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า

4.1 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ในด้านการจัดทำหลักสูตร ส่วนใหญ่ มีปัญหาในเรื่อง ข้อมูลพื้นฐานมีน้อย รองลงมา คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ และขาดความใส่ใจอย่างต่อเนื่อง

4.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่อง งบประมาณมีน้อย ขาดบุคลากรด้านสอนดนตรี ครูที่สอนไม่ได้จบวิชาเอกดนตรีโดยตรงครู 1 คนสอนหลายวิชา และปัญหาการขาดเครื่องดนตรี เป็นต้น

4.3 ด้านการสอนหลักสูตร ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ จัดชั่วโมงสอนตามปกติ ครูไม่มีความรู้เรื่องดนตรี จัดกิจกรรมได้ไม่ทั่วถึงทุกชั้นเรียน ไม่มีการซ่อมเสริมประเมินผลจากข้อเขียนแต่ไม่ได้ปฏิบัติจริง ตามลำดับ

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า

5.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ในด้านการจัดทำหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่าควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาโดยขอตำแหน่งครูที่จบวิชาเอกดนตรี-นาฏศิลป์มาสอนโดยตรง จัดหาสื่อเพิ่มขึ้น ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ และตั้งกรรมการนิเทศเป็นระยะ ๆ

5.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่าควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาโดยควรจัดครูผู้สอนให้ตรงกับวิชาที่ถนัด ควรเพิ่มครูสอนดนตรี ควรเพิ่มชั่วโมงสอน ฝึกอบรมและบรรจุครูให้ตรงกับวิชาที่สอน

5.3 ด้านการสอนหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่าควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาโดยมีครูเฉพาะทางหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการผลิตสื่อ ทำหลักสูตรย่อยแต่ละเรื่องใช้เวลาเรียนเท่าไร ควรส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรม เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยนำมา อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร มีการกำหนดจุดประสงค์ใน ด้านเนื้อหาสาระกิจกรรมการประเมินผลการเรียนในด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับการศึกษาการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้สถานศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ (2546 : 130 – 131) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปรีณสร้อยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักสูตร มีการกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ เพชรวิวรรธน์ (2545 : 89) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ด้านการจัดทำ หลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการบริหารหลักสูตรอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ อยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์ ภูักัญญา (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการใช้ หลักสูตรคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญ ในการสนับสนุนวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการของครูผู้สอน

1.3 ด้านการสอนหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเสริมหลักสูตร และสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของ ผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ กระจ่างอุท (2542 : 105) ได้ศึกษาวิจัย

เรื่อง การศึกษากิจกรรมการเสริมหลักสูตรคนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารมีนโยบายในการจัดกิจกรรมการเสริมหลักสูตรคนตรีขึ้นเอง มีการสนับสนุนส่งเสริม ครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีมีการส่งครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรี

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมและด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการสอนผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติสูงกว่าครูผู้สอน เช่น ผู้บริหารมีความคิดเห็นสูงกว่าเพราะมีบทบาทโดยตรงในด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติ จึงทำให้ระดับการบริหารน้อยกว่าผู้บริหาร ส่วนด้านการจัดทำหลักสูตร พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบว่าการบริหารจัดการบางด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ 1. ด้านการจัดงบประมาณ 2. ด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ 3. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ดังนั้น สถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบ ควรมีการจัดงบประมาณและสื่อการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของครูผู้สอน และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ กระจ่างยุทธ (2542 : 1) พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขาดงบประมาณ วัสดุไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขาดห้องที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรี โดยเฉพาะขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านดนตรี

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในเรื่องขาดบุคลากรทางด้านการสอนดนตรี ดังนั้นควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนดนตรี เช่น จัดอบรมเป็นระยะ / มีการนิเทศโดยครูที่มีความรู้ทางด้านการสอนดนตรี /

ส่งเสริม จูงใจเกี่ยวกับครุภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดเครือข่ายการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ร่วมกัน เพื่อการใช้บุคลากรและครุภัณฑ์อย่างคุ้มค่า

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากำหนดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ในขอบเขตที่กว้างขึ้นหรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพื่อทราบจุดเด่น จุดด้อย และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษากำหนดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) จะทำให้ได้แนวทางการจัดทำหลักสูตร การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการสอนหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น